

HÍRMONDÓ 2023/9

Siketvakok Országos Egyesülete

Kedves Olvasók!

Hírlevelünk jelen számában beszámolunk egyesületünk legutóbbi médiamegjelenéséről, valamint szeptemberi klubnapunkról. A későbbiekben az EDbU újabb tagszervezetének életébe nyerhetnek betekintést. Tájékozódhatnak arról is, milyen lakásrezsi támogatásban részesülhetnek a fővárosban lakó, fogyatékossgal élő személyek. Információt kaphatnak egy, az Európai Fogyatékosági Kártyát érintő intézkedésről. Bemutatjuk a frissen engedélyezett gyógyszert, mely a száraz makuladegenerációval érintettek számára jelenthet segítséget, valamint olvashatnak további hírekről, érdekességekről.

Jó olvasást, kellemes időtöltést kívánunk!

Taskovics Adél, szerkesztő

Tartalom

HÁZUNK TÁJÁRÓL – EGYESÜLETI HÍREK	2
Kommunikációs fejlesztési szolgáltatásunk az M1 és a Duna World „Esély” című műsorában	2
Szeptemberi szabadidős klub: a Magyar Természettudományi Múzeumban jártunk..	4
TÁRSSZERVEZETEINK HÍREI	6
EDbU 20 – ünnepi interjúsorozat a szervezet alapításának huszadik évfordulója alkalmából	6
Tájékoztató a Budapesten lakó, fogyatékossgal élő embereknek járó lakásrezsi támogatásról.....	8
Középpontban a látássérültek közösségbe hívása: a VGYKE projektzáró eseményén jártam.....	13
Újabb, jelentős lépés az Európai Fogyatékosági Kártya uniós szintű bevezetéséért	17

Egy Istennek tetsző élet: beszámoló Fehér Anna nővér emléknapijáról.....	20
HÍR, ÉRDEKESSÉG	24
IZERVAY: új készítmény az előrehaladott száraz AMD következtében kialakuló geográfiai sorvadás kezelésére	24
Életnagyságú dínók költöztek a KÖKI tetejére	25
A titokzatos F4 objektum, atombunker Budapest belvárosa alatt	26
Ismét látható a 16 méteres, kövekből kirakott Szent Korona Sósúton, a hegyoldalban	27
A legerősebb méregtelenítő, légtisztító szobanövények.....	27
KEDVENC RECEPTJEIM.....	29
A HÓNAP VERSE.....	30

***

HÁZUNK TÁJÁRÓL – EGYESÜLETI HÍREK

Kommunikációs fejlesztési szolgáltatásunk az M1 és a Duna World „Esély” című műsorában

Az "Esély" című magazin 2023. augusztus 19-i adásának nézői ismét ízelítőt kaphattak az egyesületünkben folyó munkáról. Ezúttal a kommunikációs segítségnyújtásról szólt a műsor egyik bejátszása.

Az összeállítást azzal vezették fel: a szervezet az elemi rehabilitáció során a kommunikációs módszerek elsajátításában is segíti a tagságot.

Királyhidi Dorottya főtitkár, az elemi rehabilitáció szakmai vezetője elmondta: ehhez minden esetben meg kell vizsgálni az egyén szükségleteit. Ilyenkor azt kéri az egyidejű látás-és hallássérült személytől, hogy soroljon fel olyan helyzeteket, melyek problémát jelentenek számára a kommunikációban.

Ezek megoldásában kulcsfontosságú lehet az ún. kommunikációs útlevél is. Egy laminált lap, amin feltüntetik az adott személy kommunikációs szükségleteit. Ráírják például, hogy milyen hangerővel, melyik oldalra állva, mekkora távolságból kell hozzá beszélni.

Akinek a kapcsolatteremtéshez nem elegendő a megfelelő odafigyelés, különböző, alternatív módszereket sajátíthat el.

A betűjelölő módszerek lényege, hogy a siketvak ügyfél betűről betűre kapja meg a tolmáctól az információkat. Ezen felül jelnyelvet vagy taktilis jelnyelvet is oktatnak a szakemberek.

Így azokat a nehézségeket is át lehet hidalni, melyek a klasszikus kommunikáció adta lehetőségekkel nem megoldhatók. Egyesekkel jelnyelvi jeleket, tenyérjeleket tanulnak, míg másokkal a síkírás kézbe írását.

Ennek szemléltetésére Dorka egy nagyszerű példát hozott. Gyerekként mindenki játszott olyat legalább egyszer, hogy a hátára írtak egy szót, amit ki kellett találnia. Jelen esetben ezt viszik le egészen a tenyérbe, amivel szintén információt lehet átadni.

"Segíthet a kommunikációban a mobiltelefonos beszédfelismerő alkalmazás is, ha az érintett személynek van megfelelő látásmaradványa. Vannak olyan készülékek és alkalmazások, amelyek kimondottan látássérültek számára készültek." - hangzott el a különböző tartalmi egységeket összekötő narrátori szövegben.

Ezt Csák Attila informatikus szemléltette is egy rövid szöveges üzenet telefonba diktálásával.

Ezt követően dr. Babinszki Vera, egyesületünk jogásza mutatkozott be a nézőknek. Megtudhattuk róla: nem lát, és hallása is erősen csökkent. Korábban a tanulmányaiban, most pedig a munkavégzésben is maradék hallására támaszkodik. Azért, hogy érintkezési lehetőségeit bővítse, alternatív kommunikációs technikákat tanul.

Elmesélte: tavaly Brüsszelben járt, egy nemzetközi siketvak táborban, ahová élettársa is elkísérte. Az itt résztvevő fiatalok többsége a jelnyelvet használta. Ők ezt nem ismerték, így nem tudtak megfelelően kommunikálni társaikkal. Ezen szeretnének most változtatni.

A Verával való kapcsolatteremtés során két formát használtak: a Lorm-és a daktil módszert. Az előbbi a kéz különböző pontjainak megérintésével jelez egy-egy betűt. Az utóbbi a siketek betűmutató módszerét alkalmazza a tenyér érintésével.

Dorka ennek kapcsán úgy fogalmazott: azért szokta megmutatni a többi kommunikációs lehetőséget is, hogy az adott személy választhassa ki azt, amelyiket önmaga számára a leghatékonyabbnak tart.

A siketvakok kommunikációjáról megtudhattuk: benne a siketek által használt jelnyelvet kiegészítő információkkal látják el.

Egy látássérült személy számára ugyanis a verbális üzeneteken túl a vizuális információkat is át kell adni a jelnyelv segítségével.

A kommunikációs rehabilitációnak az a fő célja, hogy az egyén biztonságban érezhesse magát és önállóan tudjon cselekedni. Az egyesület ehhez speciális jelnyelvi tolmács szolgáltatást tud biztosítani.

Kedves Éda ügyvezető szavaiból egyértelművé vált: a jelnyelvi tolmácsok országos szolgáltatási bázisába a SVOE által működtetett, speciális

jelnyelvi tolmácsszolgálat is beépülhetett. Ez látja el a siketvak személyek kommunikációs akadálymentesítését.

A rólunk szóló legújabb riport az alábbi mondattal zárult:

"A Siketvakok Országos Egyesületének kommunikációs fejlesztési szolgáltatása az elemi rehabilitáció fontos része".

(A cikket az "Esély" 2023. augusztus 19-i adása alapján írta: Taskovics Adél)

***

Szeptemberi szabadidős klub: a Magyar Természettudományi Múzeumban jártunk

2023. szeptember 13-án délután, a múzeum előtt gyülekeztünk. Amikor már együtt volt a csapat, közösen léptünk be az intézménybe.

Kocsis Martin múzeumpedagógus volt a tárlatvezetőnk. A csoportos foglalkozást a Természetbúvár Teremben tartotta. Azért esett erre a helyszínre a választása, mert az itt fellelhető tárgyakat kézbe lehet venni. A helyiség bejárata előtt egy hatalmas kígyó preparátuma fogadja a látogatókat. Régi neve óriás recés kígyó, ma inkább kockás pitonként ismert. Az óriáskígyók közé tartozik, akiknek nincs szükségük méregre. Hatalmas testtel, nagy izomzattal rendelkeznek, fojtással ölik meg az áldozatukat.

A fára feltekeredett, hat méter hosszúságú kígyót a legtöbb látogatónak tilos megérintenie, mi viszont óvatosan hozzáérhettünk.

Látogatásunk első felében emlőszállatok koponyáival ismerkedtünk. Mindenki kapott a kezébe egyet, amit Martin utasításait követve, a segítőink felügyelete mellett, alaposan megtapogattunk. Megnéztük, honnan ered és hová tapad a fő rágóizom, ez az, ami lényegében összetartja az alsó-és a felső állkapcsot.

Számomra a fogak tanulmányozása volt a legérdekesebb. Meglepett, hogy ezek mennyi mindent elmondanak egy állat életmódjáról.

Elsőként a metszőfogakat számláltuk meg. Egy általános ragadozónál hat darab van a felső állkapocsban, míg egy erszéyesnél nyolcat találunk. A majmok ezzel szemben négyel rendelkeznek.

A ragadozók esetében megnyúlt szemfogakról beszélhetünk. A majmok bizonyos fajtái szintén nagyra növesztették azokat, mert erős rivalizálás van a hímek között. Azoknál, melyek békésebb életet élnek, eltompult, vagy szinte teljesen eltűnt szemfogakról beszélhetünk.

Hátul a zápfogakat érezhettük meg, melyeket az ember esetében rágófognak hívunk. Ezekből a felső állkapocs egyik oldalát vizsgálva nagyon keveset találtunk a macskaféléknél, a kutyaalakúaknak viszont több van.

Néhány perc tanakodás után mindenki megtudta, hogy milyen állat koponyáját tarthatja a kezében. Volt jaguár, párduc, de különlegesebbek is akadtak, mint a fossza vagy a makákó nevezetű majom.

Ennek az egyedei arról nevezetesen, hogy rajtuk tesztelték annak idején a vércsoportokat.

Mint megtudtam, hozzám egy erszéyes farkas koponyája került. Ez mára kihalt faj. 1936-ban pusztult el az utolsó példány. Benjaminsnak hívták és fogságban tartották, Hobart város állatkertjében.

Miután mindenki egyesével megkapta Martintól a „saját állatáról” szóló tájékoztatást és feltehetette kérdéseit, egy-két koponyát körbe is adtunk. Kézről kézre járt a legnagyobb, a jegesmedvéé, mely a valaha kilőtt, leghatalmasabb példány volt, 1000 kilogrammos testsúllyal. Vele döbbenetes ellentétben áll rokona, a menyét, a maga aprócska méretével, de a medvééhez nagyon hasonló koponyaszerkezetével.

A következőkben asztalokra helyezett, kitömött állatokat simogathattunk.

A teljesség igénye nélkül ezekre hozok most néhány példát.

A kacsacsőrű emlős a gyerekek körében nagyon népszerű. Magán is viseli a lelkes kis kezecskék nyomát: hátán egy nagy foltban már kikopott a szőr...

A bébi tigris története fájdalmas: egy állatkertben töltötte rövidke életét. Már két évtizede, hogy elpusztult és megőrzés céljából preparálták.

Különös élmény volt újjbegyeim alatt érezni a sünt. Ámulatom tovább fokozódott, mikor megtudtam: tuskéi nem a természetes színükben pompáznak. Besárgultak, mivel gazdájuk májbetegségben szenvedett.

A cickány rendkívül pici méretével nagy hatást gyakorolt rám. Formája leginkább egy egéréhez hasonlít. Élelmét meglehetősen kegyetlen módszerrel „tartósítja” el télire. Nyálában idegnyugtató hatású méreg van.

A zsákmányolt gilisztákat megharapdálja, így azok csak lelassulnak, nem másznak el, de életben maradnak. Így bátran elhordhatja őket a fészkébe anélkül, hogy attól kellene tartania: bomlásnak indulnak az elraktározott finom falatok.

Ez a kis lény is magán hordozza a gyerekek túlzott lelkesedésének nyomát: hosszú, kanyargós farkát letörték, így a múzeum dolgozói száradós gyurmából pótolták azt.

A kiállítás keretében különböző fogakat is megismerhettünk. A bálna alsó állkapcsa olyan hatalmas méretekkel rendelkezik, amitől szinte a szavam is elakadt: hosszasan lépegettem mellette, mire elsétáltam egyik végétől a másikig.

Az elefánt kanyargós agyarának nem csupán a hossza, de súlya is döbbenetes volt: egyedül fel sem tudtam emelni. A mamut fogában mély barázdákat éreztem, míg a régen élt, elefánthoz hasonló ősmamutyos egyetlen foga akkora és olyan összetett, hogy az egy egész állkapocsnak beillene.

Mielőtt elhagytuk volna a termet, még elgyönyörködhettem a puha tollú madarakban, mint a rönkön álló fácán, vagy a lábán gyűrűt viselő kormorán.

Szívből jövő köszönet mindenkinek, aki gondos szervezésével, munkájával, vagy épp a klubon történő helytállásával hozzájárult a program megvalósulásához. Éléményszerű és informatív egy órát töltöttünk a Magyar Természettudományi Múzeumban.

(A cikket írta: Taskovics Adél)

***

TÁRSSZERVEZETEINK HÍREI

EDbU 20 – ünnepi interjúsorozat a szervezet alapításának huszadik évfordulója alkalmából

Interjúsorozatunk szeptemberi számában a német siketvakokat tömörítő BAT-hoz látogatunk.

Kérdéseimet Dieter Zelle, a szervezet előző elnöke válaszolta meg. A beszélgetés időpontjának megválasztása sem volt véletlenszerű: egyesületük most, szeptember végén ünnepi alapításának 20. évfordulóját.

- Mikor és milyen céllal alapították a BAT-ot?

- Az alapítás dátuma: 2003. október 3. Célja a PR-és érdekképviselői tevékenység, továbbá a politikai munka.

- Mik voltak azóta a legnagyobb változások a siketvak emberek életében?

- Állapotukat 2017-ben önálló fogyatékoságként ismerték el, ehhez kapcsolódóan fogyatékosági igazolást kaphatnak.

Elszigeteltségük enyhül, a számukra biztosított segítségnyújtás révén nagyobb mobilitásra tehetnek szert.

- Mikor és miért, illetve hogyan kezdte el a munkát az egyesületben?

-Célunk a nyilvánossággal való kapcsolattartás és az Usher-szindrómával kapcsolatos oktatás. A siketvakok segítőinek képzése épp így fontos feladatunk. Így van ez 2003-tól kezdve mind a mai napig.

Én 2021-ig vettem részt aktívan ezekben a tevékenységekben. Christian Enk pedig, aki a BAT jelenlegi elnöke, 2021-től kapcsolódott be.

- Mi a legnagyobb kihívás a munkájában?

- Biztosítani a siketvak embereknek az ENSZ egyezményben előírt jogokat, lehetőségeket.

- Honnan kap segítséget a nehéz helyzetek megoldásához?

- Több szervezettől is számíthatunk segítségre. A Siketvakok Segélyszervezete és a Német Siketvakok Társasága 2014 óta támogat minket. A Siketvakok Közös Szakértői Bizottságára 2005 óta számíthatunk. A TBL önsegítő csoportok is mellettünk állnak egész Németországból.

- Hogyan kapják meg a német siketvakok a számukra szükséges speciális ellátást a mindennapi életben (kommunikáció, mobilitás, társadalmi élet stb.) Igen, ez fontos a mindennapi életben.

- A minősített siketvak asszisztencia révén.

- Milyen rendezvényeket szerveznek a siketvakok számára az egyesületben?

- Képzéseket, szemináriumokat tartunk, tanulmányutakra megyünk. Tapasztalatcseréken, találkozókön is megosztjuk egymással az ismereteinket.

- Ön szerint mi jelenti a legnagyobb kihívást a német siketvak emberek számára?

- A mind nagyobb függetlenség elérése és a részvétel a mindennapi életben.

- Meglátása szerint miért volt fontos az EDbU 2003-as megalapítása?

- Általa erősödik az együttműködés az EDbU országai között. Lehetővé válik a tapasztalatok cseréje és megosztása. Öröömre szolgál, hogy ezekben a folyamatokban én is részt vehetek.

(Az interjút készítette: Taskovics Adél)

Tájékoztató a Budapesten lakó, fogyatékkal élő embereknek járó lakásrezsi támogatásról

A Budapesten lakó személyek bizonyos feltételek teljesülése esetén lakásrezsi-támogatásra jogosultak havi 2000 vagy 4000 Ft összegben. Többek közt azok is igényelhetik, akik fogyatékosági támogatásban vagy vakok személyi járadékában részesülnek.

1. Kik jogosultak a lakásrezsi-támogatásra?

A jogosultság feltételeit a Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének 30/2020. (VI. 5.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: R.) határozza meg, ez alapján díjtámogatásra az az ember jogosult, aki

A) Budapest közigazgatási területén fekvő, lakás rendeltetésű ingatlan (fogyasztási hely) tekintetében

- a) a távhőszolgáltatás,
- b) az ivóvíz-szolgáltatás,
- c) a szennyvíz-elvezetési szolgáltatás,
- d) a szemétszállítási szolgáltatás,
- e) a gázszolgáltatás, és
- f) a villamosenergia-szolgáltatás

valamelyikét végső felhasználóként igénybe veszi, és

B) a közszolgáltató részére a szolgáltatásért fizetendő díj viselésére, mint végső felhasználó közvetlenül vagy közvetve kötelezett, és

C1) (R. 3. §) a támogatás igénylésekor igazolja, hogy ő vagy a vele egy háztartásban élő személy:

- a) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény szerinti
  - aa) időskorúak járadékában részesül,
  - ab) aktív korúak ellátására jogosult,

- ac) lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatásban részesül,
- ad) ápolási díjban részesül,
- ae) gyermekek otthongondozási díjában részesül,
- af) lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtott települési támogatásban részesül, vagy
- ag) tartós ápolást végzők időskori támogatásában részesül;
- b) a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény szerinti
  - ba) álláskeresési járadékban, vagy
  - bb) nyugdíj előtti álláskeresési segélyben részesül;
- c) a családok támogatásáról szóló törvény szerinti magasabb összegű családi pótlékban részesül;
- d) a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény szerinti
  - da) fogyatékosági támogatásban, vagy
  - db) vakok személyi járadékában részesül;
- e) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerinti
  - ea) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben,
  - eb) otthonteremtési támogatásban részesült, a támogatás megállapításától számított 3 éven keresztül, vagy
  - ec) nevelőszülő, hivatásos nevelőszülő, aki saját háztartásában neveli a gondozásába helyezett gyermeket;
- f) a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló törvény szerinti közfoglalkoztatott;
- g) a Nemzeti Eszközkezelő Programban részt vevő természetes személyek otthonteremtésének biztosításáról szóló törvény (a továbbiakban: NEPtv.) szerinti Lebonyolítóval a NEPtv. szerinti bérleti jogviszonyban áll;

h) az álláskeresőként való nyilvántartásba vételről, valamint a nyilvántartásból való törlésről szóló NGM rendelet szerinti nyilvántartásból törlésre nem került, de ellátásban már nem részesül; vagy

i) a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló kormányrendeletben, a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló kormányrendeletben, valamint a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló kormányrendeletben felsorolt, és az e bekezdés a), d), e) és g) pontjában nem szereplő egyéb védendő fogyasztó, védendő felhasználó.

Háztartás: az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyek közössége.

C2) (R. 3/A. §) az előzőeken túl jogosult a fővárosi lakásrezsi-támogatás igénybevételére az is, aki a támogatás igénylésekor igazolja, hogy ő (ez a vele egy háztartásban élő személyre NEM terjed ki!):

a) a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény szerinti öregségi nyugdíjban (ideértve a saját jogú mezőgazdasági szövetkezeti járadékot, mezőgazdasági szakszövetkezeti járadékot, mezőgazdasági szakszövetkezeti tagok növelt összegű járadékát is),

b) a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló törvény szerinti korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban,

c) a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban vagy rokkantsági ellátásban (ideértve a kivételes rokkantsági ellátást is),

d) a rokkantsági járadékról szóló minisztertanácsi rendelet szerinti rokkantsági járadékban,

e) a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvény szerinti baleseti járadékban,

f) az egyes bányászati dolgozók társadalombiztosítási kedvezményeiről szóló kormányrendelet szerinti bányászok egészségkárosodási járadékában,

g) a bányászatról szóló törvény szerinti átmeneti bányászjáradékban, vagy

h) az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló törvény szerinti táncművészeti életjáradékban részesül, és az a) – h) pont szerinti ellátásának havonta folyósított összege legfeljebb 200 ezer forint.

D) a rendszeresített Igénylőlapot az igazolással együtt hiánytalanul beadta.

Fontos kiemelni, hogy az A), B) és D) pontokban foglalt feltételeknek mindnek meg kell felelnie az igénylőnek és ezen kívül vagy a C1), vagy a C2) pontban foglaltaknak is.

Amennyiben az igénylő a C1) és C2) pontban foglaltaknak is megfelel, úgy célszerűbb lehet a C1) pontra hivatkozva beadni az igénylést, mivel annak feltételei kedvezőbbek.

A C1) pont szerint ugyanis az egy háztartásban élő személyek igényelhetik a támogatást, tehát pl. lehet az egyik családtag a fogyatékos személy, a támogatást viszont megigényelheti egy másik családtag is a saját nevében, amennyiben egy háztartásban élnek.

Fontos eltérés még, hogy a C1) pont esetében a jövedelem nem számít a támogatás maximális összege tekintetében, az mindenképpen 4000 Ft. Aki a C2) pont alapján igényli a támogatást, annak

- ha a C2) pontban felsorolt jövedelmei meghaladják a 200 ezer Ft-ot, nem jár támogatás,

- ha 100 ezer Ft-nál több, de maximum 200 ezer Ft, akkor maximum 2000 Ft a támogatás összege egy díjtípus fizetésére,

- ha pedig 100 ezer Ft vagy kevesebb, akkor maximum 4000 Ft támogatást igényelhet, kétféle díjtípus fizetésére.

2. A fővárosi lakásrezsi-támogatás összege

A távhőszolgáltatási díjtámogatás havi összege: 2000 Ft

Az ivóvíz-, szennyvíz-elvezetési, szemétszállítási szolgáltatások együttes díjtámogatásának havi összege: 2000 Ft

ennek megoszlása:

- ivóvízszolgáltatásra: 750 Ft
- szennyvíz-elvezetési szolgáltatásra: 750 Ft
- szemétszállítási szolgáltatásra 500 Ft
- A gázszolgáltatási díjtámogatás havi összege: 2000 Ft

- A villamosenergia-szolgáltatási díjtámogatás havi összege: 2000 Ft

A jogosultak – általában – legfeljebb kétféle díjtámogatást igényelhetnek a következő párosítások szerint:

- ivóvíz-, szennyvíz-elvezetési, szemétszállítási díjtámogatást (A) ÉS távhőszolgáltatási díjtámogatást (B1), ezek havi összege 2000+2000 Ft, VAGY
- ivóvíz-, szennyvíz-elvezetési, szemétszállítási díjtámogatást (A) ÉS gázszolgáltatási díjtámogatást (B2), ezek havi összege 2000+2000 Ft, VAGY
- ivóvíz-, szennyvíz-elvezetési, szemétszállítási díjtámogatást (A) ÉS villamosenergia-szolgáltatási díjtámogatást (B3), ezek havi összege 2000+2000 Ft.

(Természetesen lehet csak egyféle díjtámogatást is igényelni, de a támogatás lejártá előtt egy másik szolgáltatásra közben nem lehet egy másik igénylést benyújtani.)

Kivétel: A C2) pontbeli jogosultak („nyugdíjasok”) közül azok, akik ellátásának a havonta folyósított összege a 100 ezer forintot meghaladja, legfeljebb egy típusú díjtámogatásra jogosultak, összesen havi 2000 Ft összegben. (A folyósított összeg adott esetben a levonásokkal csökkentett, ténylegesen folyósított összeg.)

A díjtámogatás számlajóváírással valósul meg. Ez azt jelenti, hogy a támogatást nem az igénylő fogja megkapni, hanem a rezsiszámla lesz a támogatás összegével kevesebb.

További fontos tudnivalók:

- Az igényléseket a Hálózat Alapítvány bírálja el, és a szolgáltatóknak a Hálózat Alapítvány fizeti meg a támogatás összegét.
- A díjtámogatás az első összeg jóváírásától 12 hónapon keresztül jár.
- Díjtámogatásra egy fogyasztási hely tekintetében kizárólag egy személy jogosult, és ugyanazon személy csak egyetlen fogyasztási hely után jogosult díjtámogatásra.
- Aki az igénylést megelőzően hátralékban maradt, az is beadhat díjtámogatásra kérelmet.

3. A lakásrezsi-támogatás igénylésének módja

- A fővárosi díjtámogatást folyamatosan lehet igényelni.

- A fővárosi díjtámogatás igénylőlapja – a Hálózat Alapítvány rendszeresített nyomtatványa – letölthető a

<http://halozatalapitvany.hu/article/fovarosi-lakasrezsi-tamogatas>

honlapról, vagy átvehető a Fővárosi Önkormányzat ügyszolgálatán, a kerületi polgármesteri hivatalok ügyfélszolgálati irodáján, illetve a Hálózat Alapítvány külön tájékoztatójában megjelenő helyeken.

- A kitöltött, aláírt Igénylőlapot

- o a C1) és C2) pontban felsorolt jogosultsági feltétel meglétét igazoló dokumentum-másolattal (Igazolás), illetve

- o a C2) pontbeli jogosultság esetén az ellátás folyósítására vonatkozó legutolsó bizonylat-másolattal együtt

- a Fővárosi Önkormányzat ügyfélszolgálatán vagy valamelyik kerületi polgármesteri hivatal ügyfélszolgálati irodáján kell leadni, vagy postán ajánlott küldeményként a Hálózat Alapítványhoz (1519 Budapest Pf. 345) kell eljuttatni.

Az igényléssel, az igénylőlap kitöltésével kapcsolatban további tájékoztatás található a

<http://halozatalapitvany.hu/article/fovarosi-lakasrezsi-tamogatas> weboldalon.

Amennyiben az igényléssel kapcsolatban további segítségre van szükség, a fenti weboldalon megtalálhatók a Hálózat Alapítvány elérhetőségei is.

Forrás: Mvgyosz.hu

***

Középpontban a látássérültek közösségbe hívása: a VGYKE projektzáró eseményén jártam

2023. augusztus 31-én, csütörtökön a VGYKE Projektzáró rendezvényén, FOF 2022-C-2675, vettem részt. A rendezvényt online, a Google Meet felületén tartották.

Elsőként Duplinszki Katalin moderátor köszöntötte a résztvevőket.

Elmondta: a VGYKE évek óta sikeresen indul az NSZI által meghirdetett FOF pályázatain. Így 2021 után 2022-ben is új lehetőséget kaptak a „Közösség Lámpásai” a látássérült emberek helyi közösségeinek

megerősítésére. A projektet a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet (NSZI) és a Belügyminisztérium támogatta.

Fodor Ágnes, a VGYKE elnöke egyértelművé tette: a látássérült emberek közösségbe szervezése nagyon fontos céljuk.

Ennek megfelelően igyekeztek pályázatokat, lehetőségeket keresni.

A „Közösség Lámpásai”, maga a mentori hálózat idén 10 éves. Alapjait egy uniós pályázat tette le.

Az NSZI-pályázat a tizedik évfordulóra egy méltó támogatást jelentett.

Mészáros Ágnes alelnök, a „Közösség Lámpásai” mentori hálózat vezetője és a projekt felelőse úgy fogalmazott: a lámpások feladata korábban is klubok és szabadidős programok szervezése volt. A projekt tehát nem kívánt tőlük mást, mint amivel eddig is foglalkoztak.

A múlt év végétől a meglevő 12 személyes klub mellett, most már 20 kerületben dolgoznak lámpások.

A januárt igényfelméréssel kezdték.

15 szabadidős programot vállaltak, amiből végül 20 lett. A lámpások kapcsolati hálójukat is felhasználták ehhez, illetve az anyagi forrásokkal is jól gazdálkodtak. Sok helyszínre térítésmentesen bejutottak, illetve volt, amikor meg is tudták vendégelni a résztvevőket a rendezvények után.

Hat média-megjelenést vállaltak, ebből végül 9 valósult meg.

Szerepeltek pl. a Terézvárosi Magazinban, a XIII. kerületi Hírnök újságban, vagy épp a VII. kerület önkormányzatának honlapján.

Lehetett látni őket a Rákosmente TV-ben, a Zugló TV-ben, valamint a Ferencváros TV-ben is. Ezen felül MTI-s híreket is kiadtak.

A civil szervezőknek az is dolga, hogy az általuk vezetett kerületi klub részére Facebook-oldalt működtessenek. Jelenleg 20 ilyen kerületi oldal van, melyeket 5172-en követtek a projektzáró idején. Számuk folyamatosan emelkedik.

A szervezők az oldalukon online bejelentkezéseket készítenek. Ezek vagy élő adásban történnek, vagy az eseményt követően, az ott elkészült felvételt teszik elérhetővé később.

A pályázatban 2023. január 1-je és augusztus 31-e között 60 online bejelentkezés elkészítését vállalták, de ennél jóval több, 92 db található az interneten.

Arról, hogy milyen programok megszervezését, lebonyolítását tette lehetővé a projekt, Kiss Márta XIV. és Szalai Miklósné Tünde IX. kerületi közösségi civil szervező beszélt. Ezek közül álljon most itt néhány érdekes példa:

- A XVIII. kerületi Lámpások a Holokauszt Emlékközpontba látogattak el. Velük tartottak a zuglóiak is. Itt meg lehetett ismerni a zsidók üldöztetését.

- A margitszigeti Lumina Parkba a IV. kerületiek tettek látogatást, elég sok résztvevővel. Ledes fény installációkat lehetett megtekinteni, kipróbálni. Teljesen akadálymentes a helyszín.
- A Fővárosi Nagycirkusszal évek óta kiváló a lámpások kapcsolata. Minden évben ingyenes jegyeket kapnak. Februárban ötven látássérült és kísérője nézhette meg a Jégkirályság című előadást, melyet egy ukrán csoport tartott.
- A zuglói lámpások – Márta és Tanai Csaba – a Bibliamúzeumba vitték el tagjaikat. Itt a Biblia történetét ismerhették meg, minden tárgyat megérinthettek.
- A III. kerületiek a Gázgyári Lakótelepet látogatták meg. 1914-ben adták át az épületeket. Két telep készült: egyik a munkásoknak, a másik a mérnököknek és tisztviselőknek. Utóbbiaknak jobb, előbbieknél gyengébb minőségű anyagból készültek a házaik. Ezek egymástól hangulatban is eltérnek.
- A IV. kerületiek a nagykőrösi Richter Gedeon Szafari Parkot látogatták meg. Ez a cirkuszból már kiöregedett, egész életüket végig dolgozott állatoknak jelenti a nyugdíjas éveket. Ők itt jól érzik magukat, de nem felejtik el azt, amit a cirkuszban tanultak.

Balázs Zsanett interjút évek óta figyelemmel követhetjük a VGYKE YouTube csatornáján. 2023. január 1. és aug. 31 között 15 összeállítás elkészítését vállalta, végül 16 került fel az oldalra. Ezeket eddig 600-nál is többen tekintették meg.

Feladatát izgalmasnak és kihívásokkal telinek értékelte. A legtöbb esetben külső helyszíneken, múzeumokban, cukrászdákban, emlékközpontokban vette fel a beszélgetéseket. Levezénylésükre minden esetben gondosan felkészül.

Van egy terv a fejében arról, hogy miről szeretné megkérdezni interjúalanyát. A program ideje alatt látja az ottani szituációkat, és ilyenkor alapjaiban rendülhet meg az előre meghatározott koncepció.

Interjúk engedélyeztetésére is sor kellett, hogy kerüljön időnként, ez egy hivatalos levél megírását jelenti. Ha megérkezett az engedély, meg kellett beszélni, ki fog majd nyilatkozni. Előfordult, hogy a helyszínen kiderült: egészen más kolléga kapta meg a feladatot.

Nem mindig volt könnyű megtalálni azokat a látó és látássérült résztvevőket sem, akik szívesen és színvonalon mesélték el az élményeiket.

A hang-képes összeállítások elkészítése Duplinszki Katalin feladata. A hangfelvételeket a helyszínen készült fotókkal illusztrálja. Vannak néhány fényképet mutató anyagok, de olyanok is, amelyek akár 100 képet is tartalmaznak. Utóbbiak megszerkesztése nehezebb, több ideig tart, ám sokkal látványosabbak.

A VGYKE részéről az MTI oldalán három sajtóközlemény jelent meg a pályázattal kapcsolatban. A részletekbe Gy. Dobos Mariann, a szövegek megírásáért felelős újságíró avatott be minket.

Az első közleményt július 7-én adták ki. Címe: „A közösségből fakadó erő – látássérültek klubjai”.

Ha több ember van együtt hasonló céllal és háttérrel, akkor hatékonyabbak, mintha egyesével igyekeznének megvalósítani ugyanazt. Példa: minden látássérült vehet jegyet a Fővárosi Nagycirkuszba.

Így viszont legfeljebb arról értesülhet, amit a fülébe súg a mellette ülő kísérője. Csoportosan odalátogatva azonban csodálatos narrációknak lehetnek tanúi.

A színi előadásokban a szereplők beszélnek, legfeljebb nem látjuk, hogy ki melyik oldalról jön be, milyen ruhát visel vagy mit mutat. A cirkuszban az állatok nem szólalnak meg, így itt a narráció sokkal több mindenre kiterjed.

A második sajtóközlemény július 17-én látott napvilágot, „Hatalmas fejlődés az NSZI pályázatai révén” címmel.

Bármilyen jó szervezők vannak, akármennyire nagyszerű tapasztalatok és gyakorlatok, mindenhez pénz kell. Ahhoz is, hogy ingyenes múzeumi látogatásra menjenek az emberek, hisz a tárlatvezetésért minden esetben fizetni kell. A múzeumpedagógia viszont hatalmas fejlődésen ment keresztül ezen a téren. Előre le lehet egyeztetni, hogy az adott csoport milyen jellegzetességekkel bír: hány évesek, van-e valamilyen egészségügyi problémájuk, stb. A múzeumpedagógus erre szabja a tárlatvezetést.

A harmadik közlemény címe: „A látássérültek is megismerhetik a múzeumi remekműveket”.

Kevesen tudják, hogy a vak emberek is élvezik, értékelik a vizuális jellegű alkotásokat. Éppen ezért is itt az ideje, hogy ennek ténye bekerüljön a köztudatba.

Zárásként Mészáros Ágnes alelnök vette át a szót.

Ígéretet tett arra: a lámpások munkája a jövőben is folytatódik majd. Keresik a lehetőségeket, akár önkormányzatok, akár más pályázatok kapcsán, hogy forrást biztosítsanak a szervezőknek a tevékenységek megtámogatására, múzeumi belépőkre, szülinapokra, tagok megvendéglésére.

(A cikket írta: Taskovics Adél)

***

Újabb, jelentős lépés az Európai Fogyatékosági Kártya uniós szintű bevezetéséért

2023. szeptember 6-án az Európai Bizottság javaslatot tett egy Európai Fogyatékosági Kártya bevezetésére, valamint a fogyatékosággal élők számára a jelenlegi Európai Parkolókártya továbbfejlesztésére.

A Bizottság a déli sajtótájékoztatóján nyilvánosan is bemutatta a javaslatot. Az eseményt interneten közvetítették. Ennek köszönhetően magam is első kézből értesülhettem a részletekről.

Věra Jourová, az Európai Bizottság értékekért és átláthatóságért felelős alelnöke elmondta: az EU területén kb. 87 millió ember él valamilyen fogyatékosággal. Olyan nehézségekkel, kihívásokkal szembesülnek minden nap, melyek a társadalom többsége előtt rejtve maradnak. Az egyenlőség jegyében vannak bizonyos jogaik, ám ezek egy állam határát átlépve már nem feltétlenül érvényesülnek.

Utazás közben gyakran kihívások elé néznek, melyek el is vehetik bátorságukat a kimozdulástól. A fizikai állapotuk által állított korlátokon kívül strukturális vagy adminisztratív problémákkal is találkozhatnak. Az egyenlőtlenségek abból adódnak, hogy fogyatékoságukat nem ismerik el automatikusan, amikor átlépik saját országuk határát. A jövőben ezt lesz hivatott orvosolni az Európai Fogyatékosági Kártya.

Ennek révén az érintettek szolgáltatásokat érhetnek el, tevékenységekben vehetnek részt, új készségeket sajátíthatnak el, a többi állampolgárral egyenlő alapon.

Ez azonban nem jelent jogharmonizációt arra nézve, hogy ki és milyen módon ismertetheti el fogyatékosági státuszát. Ennek meghatározása továbbra is a tagállamok kompetenciája marad.

Helena Dalli, az Európai Bizottság egyenlőségért felelős biztosa bővebb tájékoztatást nyújtott a hallgatóknak.

A kártyát az illetékes nemzeti hatóságok állítják majd ki és kiegészítője lesz a nemzeti szinten használatos igazolásoknak. Emellett tiszteletben tartja az egyes tagállamok által felállított jogszabályokat.

Biztosítja, hogy amikor a fogyatékosággal élő személy meglátogat egy másik EU-s országot, akár egy rövid időre is, ugyanolyan hozzáférése legyen a speciális feltételekhez, különleges elbánáshoz, mint az adott ország fogyatékosággal élő állampolgárainak. Ebből a szempontból mindegy, hogy magán jellegű üzemeltetők vagy a hatóságok biztosítják-e az általa elérni kívánt szolgáltatást. Ez jelenthet:

- ingyenes hozzáférést,
- csökkentett árakat,
- elsőbbségi hozzáférést,

- személyi segítséget,
- támogatást (ideértve a Braille írást vagy audioguide alkalmazását),
- közlekedést segítő eszközök használatát.

A javaslat az autonómiának egy olyan aspektusával is foglalkozik, amely észrevétlenül maradhat. Ez a parkoláshoz való jog.

Sok fogyatékossgal élő személy számára, hozzáférhető tömegközlekedés hiányában, az autó marad a függetlenség fenntartásának egyetlen eszköze. Parkolókétyáikat viszont sok helyen csak korlátozott módon ismerik el.

Az európai emberek fogyatékossgai parkolókétyáját a Tanács javaslata alapján hozták létre 1998-ban. Azóta nem modernizálták a technológiai fejlődés és a digitalizáció figyelembe vételével. Az új kétya egyenlő hozzáférést biztosít a parkolási feltételekhez és a könnyítésekhez. Helyettesíti majd a jelenleg érvényben levő parkolókétyákat, miközben az EU minden tagállamában az elismerés közös feltételeit teremti meg.

Az Európai Fogyatékossgai Fórum (EDF) e-mail üzenetben, illetve honlapján további tájékoztató cikkeket is közölt a javaslattal kapcsolatban. Ezekből az alábbi, hasznos információkat tudtam meg:

- A kétyákat fizikai és digitális változatban is rendelkezésre kell bocsátani.
- Kiadásuknak és visszavonásuknak feltételeit és szabályait hozzáférhető formában nyilvánossá kell tenni.
- Biztosítani kell, hogy a szolgáltatók a fogyatékossgal élő személyek számára hozzáférhető formátumban nyújtsanak tájékoztatót a speciális feltételekről és a különleges bánásmódról.
- A megfelelő működés érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a fogyatékossgal élő személyek, az őket képviselő szervezetek és az érintett állami szervek szükség esetén a nemzeti jog alapján felléphessenek.
- Az irányelv nemzeti jogba való átültetését követően a tagállamok felkérést kapnak arra, hogy jogsértések esetén bírságokat és korrekciós intézkedéseket szabjanak ki.

A Bizottság javaslatát az Európai Parlament és a Tanács vitatja majd meg. Az elfogadást követően a tagállamoknak 18 hónapjuk lesz arra, hogy az irányelv rendelkezéseit átültessék nemzeti jogukba.

Ez a kezdeményezés Belgiumban, Cipruson, Észtországban, Finnországban, Olaszországban, Máltán, Romániában és Szlovéniában 2016 és 2018 között végrehajtott Unió Fogyatékossgai Kétya-kísérleti projekt eredményeire épül.

Emellett integrálja a nemrégiben lezajlott nyilvános konzultáció tanulságait is, amely során több mint 3300 válasz érkezett, és amelynek 78%-a fogyatékossgal élő személyektől származott.

Az Európai Fogytékosságügyi Mozgalom melegen üdvözli a javaslatot. Régi követelésük volt ez, melyet először több mint 10 évvel ezelőtt terjesztettek elő.

Nagyra értékelik, hogy a fogyatékossgal élők érdekképviseleti szervezeteit is bevonták a kísérleti szakaszba és a javaslat kidolgozásába. Azt is pozitívan vették tudomásul, hogy - az EU Fogytékossági Kártyán kívül - a Bizottság javaslata az EU Parkolókártyára vonatkozó jelenlegi jogszabályokat ajánlásból irányelvvé erősíti.

Azt aggasztónak tartják, hogy a vonatkozó javaslat inkább irányelv, mint rendelet formájában jelent meg. Egy rendelet, amely teljes mértékben kötelező érvényű a tagállamokra nézve, következetesebb és hatékonyabb végrehajtást eredményezett volna.

A célját jelen formájában nem érheti el, mert kizárja néhány kulcsfontosságú követelésüket:

- Az uniós mobilitási programokat (például az ERASMUS+-t) igénybe vevő személyek segítésének egyenlő elismerése. Ez azt jelenti, hogy a több hónapos külföldi tanulmányokat folytató hallgatóknak ugyanolyan segítségre és támogatásra kell jogosultnak lenniük, mint az adott ország állampolgárainak. Továbbá az egyetemeknek el kell ismerniük a fogyatékossgai státuszt, és ugyanolyan szintű támogatást kell nyújtaniuk például a fogyatékossgal élő cserediákoknak.
- Könnyítsék meg az átmenetet, amikor munkavállalás céljából egy másik uniós tagállamba költöznek, azáltal, hogy az "újraértékelési" folyamat alatt ideiglenesen lehetővé teszik a fogyatékossgai támogatásokhoz való hozzáférést az adott tagállamban.
- Végezetül a fogyatékossgügyi mozgalom megjegyzi, hogy konkrétabb intézkedéseket kell hozni a hozzáférhetőség hiánya széles körben elterjedt problémájának kezelésére. A mozgásszabadság csak akkor válik valósággá a fogyatékossgal élő személyek számára az EU-ban, ha a közlekedés, az épített környezet, a digitális technológiák és más áruk és szolgáltatások teljes mértékben hozzáférhetők lesznek.

(A cikket a Bizottság sajtótájékoztatója és az EDF körlevelében, honlapján közzétett, angol nyelvű információk fordításával írta: Taskovics Adél)

***

Egy Istennek tetsző élet: beszámoló Fehér Anna nővér emléknapijáról

2023. szeptember 14-én a Budapest-Felsővízvárosi Szent Anna templomban tartották Fehér Anna nővér emléknapiját.

Születésének 76. évfordulója ez a nap, ami egybe esik a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepével.

Elsőként Békeffy Magdolna, a Fehér Anna Nővér Látássérülteket Támogató Alapítvány elnöke köszöntötte a résztvevőket. Megtudtuk, hogy Anna nővér a Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekotthona, Óvoda, Általános Iskolájának támogatásával egy alapítványt hozott létre, mely Hummel Kornél nevét viselte.

Ezt két évvel ezelőtti halála után róla nevezték el. Minden erejükkel igyekeznek, hogy megőrizték az ő szellemiségét.

Nagylelkű adakozók felajánlásának köszönhető, hogy fel tudták kérni Párkányi Raab Péter Kossuth-díjas szobrászművészt arra, hogy Anna nővér tiszteletére elkészítse a domborművet. Ez a Szent Anna Templom Fő utcai homlokzatán kapott helyt. Anna nővér közel 40 éve ebben az épületben kezdte meg gyermekmentő tevékenységét.

Az alkotást falba süllyesztve, boltív formájú keretben kell elképzelnünk. Anna nővérnek, mint ahogy megszoktuk, apáca kendő a fején. Dús frufruja a homlokába hullik, szemüveget visel. Bal karjával átölel egy fiút, akinek a feje odaér az ő állához. A gyermek jobb kezével fogja az Anna nővér nyakából lógó keresztet. Életében is mindig így hordta azt. Anna nővér jobb keze és a fiú bal keze összeér. Dombormű alatti felirat: „Fehér Anna nővér – Életem ott van Isten tenyerén”.

A szentelést a jelenlévők az elromlott idő miatt a templomban, kivetítőn követhették figyelemmel. A domborművet Erdő Péter bíboros úr nevében Süllei László, az Esztergom-Budapesti főegyházmegye érseki általános helynöke áldotta meg.

Úgy fogalmazott: a hivatás, melynek Anna nővér élt, határtalan odaadást követelt. Ezt csak Istennek tetsző élettél lehetett teljesíteni.

Anna nővér vallotta: a sérült állapot egy lehetőség a hit fényének befogadására.

Önfeláldozóan dolgozott éjjel-nappal, korát meghazudtoló vitalitással, energikusan. Ha kellett, éjjelente könyveket írt Braille írással. Ha nem volt elég tanár, gondozó, helyettesítette őket az iskolában és az otthonban is. Minden növendékét úgy kísérte végig útján, mint egy igazi, jó anya. Ha kellett, külön tanult is velük. Mindent tudott róluk, a családjukról.

Gondot fordított tanítványai lelki épülésére is. Sokan általa lettek hívők, a keresztség felvételére is bátorította őket. Mindig végtelen szeretettel beszélt a gyermekeiről. Úgy fogalmazott velük kapcsolatban:

„Szinte magától értetődően fogadják el állapotukat. Pusztán már attól boldogok, ha szeretettel találkozhatnak. Ráadásul az üdvösségük jobban biztosítva van, mint a miénk”.

A felszentelés után az intézményből érkezett gyerekek kórusa énekelt négy, az alkalomhoz illő dalt.

Ezt követően szentmisén vehettünk részt, melyet bemutattak:

- Süllei László, az Esztergom-Budapesti főegyházmegye érseki általános helynöke,

- Jánosa Domokos plébános atya, aki 1974 óta végzi a kerületben a látássérültek lelki gondozását;

- Kocsis István atya, az Istenhegyi Szent László plébánia plébánosa, aki évtizedekig volt Anna nővér mellett a Gyermekotthon lelki igazgatója,

- Kemenes Gábor atya, a Nagykovácsi Nagyboldogasszony Plébánia plébánosa, mai napig az otthonban élők lelki gondozója.

A szentbeszédben László atya röviden ismertette Anna nővér életútját.

Magyarországon ő volt az utolsó tagja a XVII. században alapított, Szent Erzsébetről nevezett nővérek rendjének.

Vértesacsán látta meg a napvilágot, szülei földművesek voltak. Szép gyermekként tudhatott maga mögött: édesapja gyakran vitte őt és testvéreit kirándulni a Vértesbe. Amikor a családfő megbetegedett és már nem tudta őket eltartani, Anna nővér Budapesten vállalt munkát. Havonta csak egyszer tudott hazajárni, amit mindenki nehezen viselt. Szülei szerették volna, ha együtt marad a család, emiatt 1959-ben a fővárosba költöztek.

Régi iskolájában a kis Annát csúfolták a rossz látása miatt. Budapestre kerülve arra vágyott, hogy a gyengénlátók intézetébe járhasson, hogy hozzá hasonló gyermekek között lehessen. Ez végül nem sikerült, a Virányos utcai általános iskolában tanult, majd a Táncsics Mihály Gimnáziumban érettségizett.

Hivatástudata már a gimnáziumi évek alatt kezdett érlelődni benne. Az intézmény egyik részében fogyatékos gyermekek voltak. Velük találkozáskor úgy érezte, hogy segítenie kell. Érettségi környékén még az angolkisasszonyok között volt jelölt, Szappanos Ilka apáca lakására járt, aki a szerzetesi hivatásra készítette őt fel.

1967 decemberében azonban házkutatást tartottak nála, minden iratát elkobozták. A Gyorskocsi utcába szállították kihallgatásra. Bár sötétedés után elbocsátották, 68-ig vissza-visszahívták további kihallgatásokra. Egyértelmű volt, hogy a Szappanos nővérral négy szem között folytatott beszélgetéseit lehallgatták, magnóra vették.

Nem került börtönbe, de a főiskoláról elbocsátották és minden felsőoktatási intézményből kitiltották. Hosszú és nehéz volt az az út, amit végig kellett járnia, de ezekre a helyzetekre hivatása próbájaként tekintett.

1978-ban az Erzsébet apácáknál tett titkos fogadalmat. Addigra már tanári végzettséggel a Vakok Iskolájában tanított.

Amikor először a gyógypedagógiai főiskolára jelentkezett, az orvosi alkalmassági vizsgáján azzal engedték át, hogy rövidlátása miatt csak látássérültek tanítására alkalmas. Így került a Vakok Állami Intézetébe gondozónak, majd a Vakok Szövetségébe nyomdai segédmunkásnak.

Itt tanulta meg a Braille írást. Németországban segédkezett a Biblia Braille nyomtatásában. Lékai László bíboros járta ki, hogy kinyomtathassanak ötszáz példányt a magyar Braille írással készült Lukács Evangéliumából.

A Felsővízvárosi Szent Anna templomban 1977-ben indult el a látássérültek lelki gondozása. Ebben a munkában Anna nővér már aktívan részt vett. Mesélte, hogy a látássérült gyermekek nem tudtak imádkozni, nem is hallottak a Jóistenről.

„Aki nem lát, az nem világtalan. Hiányai vannak, de ha azokat elnéző szeretettel fogadják a többiek, az Úr Jézus adta úton együtt haladhatunk”.
– mondta

Fontos volt életében 1981, a fogyatékosok nemzetközi éve.

Lékai bíboros elérte, hogy egyházi fenntartású gyermekotthona lehessen a vakoknak. Először a Batthyány térnél, az Aranyhal utcában a jezsuiták volt szenespincéjéből lett fővárosi tanácsi lakást adták a látás- és mozgássérült gyerekek egyházi ellátására.

Anna nővér vezetésével alakult meg a látássérült gyerekek Szent Anna Otthona. Az alig 100 négyzetméteres lakás hamarosan szűknek bizonyult, új helyet kellett keresniük.

George Bush elnök 1989-ben Magyarországra érkezett és felesége, Barbara ellátogatott a gyermekotthonba. Férjével úgy vélték, hogy Mark Palmer nagykövet segíthet a „magyar Teréz anyának”.

A nagykövetnek teniszpartnere volt Németh Miklós, az egypártrendszer utolsó miniszterelnöke. Ő tett lépéseket annak érdekében, hogy megkapják a régóta üresen álló svábhegyi ingatlant.

Felújítását, illetve bővítését az évtizedek folyamán – a magyar állam és a honi katolikus egyház mellett – németországi és svájci karitatív szervezetek, illetve hívek anyagi hozzájárulásaiból fejezték be.

Így alakult meg a Vakok Batthyány-Strattmann László Római Katolikus Gyermekotthona, amelyhez óvoda és iskola is tartozott.

Fehér Anna az 1991-ben történt alapítás óta volt az intézmény igazgatója. A mise után a gyógypedagógiai díjak átadása következett.

Furka Krisztina gyógypedagógus köszöntötte az egybegyűlteket. Saját elmondása alapján ő 24 évig volt Anna nővér munkatársa, most pedig a róla elnevezett alapítvány kuratóriumának tagja.

A díjátadón Anna nővér diákjai szolgáltattak zenei közreműködést.

A Fehér Anna Nővér Látássérülteket Támogató Alapítvány 2023-ban második alkalommal hirdette meg gyógypedagógiai díját. Ebben az

elismerésben gyógypedagógusok, a gyógypedagógia területén dolgozó pedagógusok, és a pedagógiai munkát közvetlenül segítő gyógypedagógiai asszisztensek részesülhettek. Olyanok, akik elhivatottan, csendben teszik a dolgukat, türelemmel, szeretettel és elfogadással végzik nevelő, oktató munkájukat.

A pénzjutalom mellé egy gyönyörű emléklakettet is kaptak, mely Józsa Judit keramikus-szobrász, művészettörténész alkotása.

- **Gyógypedagógus junior kategóriát** Nyámádi-Motyovszki Flóra kapta, aki a Dr. Török Béla Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, EGYMI és Kollégium dolgozója.

- **Gyógypedagógus életmű kategóriát** Bieber Mária, a Heves Megyei Elemi Rehabilitációs Centrum szakmai munkatársa, az Együttlátók Alapítvány vezetője érdemelte ki.

- **Gyógypedagógiai asszisztens kategóriában** Horváth Szilvia nyert, aki a Zalaegerszegi Nyitott Ház Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény munkatársa.

- **A különdíjat** olyan pedagógusok kaphatják meg, akik végzettségüket tekintve nem gyógypedagógusok, de teljes elköteleződéssel állnak a sérült gyermekek mellett. Az idei díjazott: Bajnok Gábor, a DIÓ Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola EGYMI és Kollégium ének-zene tanára.

Ezt követően az összes felterjesztett gyógypedagógust az oltárhoz szólították, hogy átvehesse az alapítvány ajándékát.

Furka Kriszta záró gondolataiból kiderült: a kuratórium úgy döntött, hogy hagyományörző céllal elindít két kezdeményezést a Vakok Batthyány Otthona egykori és jelenlegi munkatársai számára.

Minden évben átadja az otthon jelenlegi vagy egykori dolgozójának az Anna Nővér Gyermekeiért díjat. Azok kaphatják, akik hosszú éveken keresztül fáradhatatlanul dolgoztak, sokat tettek az intézményben élő, tanuló gyermekekért. Az idei díjat Csont Tamásné Judit kapta. Évtizedek óta az otthon dolgozója, minden zenei rendezvény főszervezője.

A második kezdeményezés: hagyományteremtő tavaszi zárándoklat, kirándulás. Minden tavasszal, Batthyány László boldoggá avatásához közeli időpontban, az otthon régi és jelenlegi dolgozóinak, segítőinek egynapos, buszos zárándoklatot szerveznek. Ezzel találkozási, emlékezési lehetőséget szeretnének biztosítani nekik. Ennek szervezését, költségeit a Fehér Anna Nővér Alapítvány vállalja magára.

Miután a jelen lévő atyák megáldották a résztvevőket, az otthon egykori lakójának, Kőrösmezey Dávidnak a gyönyörű énekével, majd szeretetvendégséggel zárult az emléknapi.

(A cikket írta: Taskovics Adél)

HÍR, ÉRDEKESSÉG

IZERVAY: új készítmény az előrehaladott száraz AMD következtében kialakuló geográfiai sorvadás kezelésére

Két, 3. fázisú klinikai vizsgálatban az IZERVAY lelassította a földrajzi atrófiával (GA) összefüggő elváltozásokat, azaz a központi retinában a sejtvesztés régióinak növekedési ütemét.

Az Astellas Pharma Inc. bejelentette, hogy az amerikai Élelmiszer- és Gyógyszerügyi Hivatal (FDA) 2023. augusztus 4-én engedélyezte az IZERVAY™ (avakincaptadpegol) alkalmazását az előrehaladott száraz, korral járó makuladegenerációhoz (AMD) másodlagosan társuló földrajzi atrófia (GA) kezelésére. A kezelést az IvericBio fejlesztette ki, amelyet az Astellas 2023 júliusában felvásárolt.

Arra számítanak, hogy az IZERVAY az FDA jóváhagyásától számított két-négy hét múlva válik elérhetővé az Egyesült Államokban. A kezelést intravitreális injekcióval - a szem közepén lévő lágy részbe adott injekcióval - juttatják be az orvosok.

Az Astellas szerint az Egyesült Államokban körülbelül 1,5 millió embernek van GA-ja.

"Izgatottak vagyunk, hogy új gyógymódunk van a földrajzi atrófia kezelésére, amely az 55 éves és idősebb emberek pusztító központi látásvesztésének egyik vezető oka" - mondta Jason Menzo, a Foundation Fighting Blindness vezérigazgatója. "Az IZERVAY-nek lehetősége van arra, hogy segítsen az embereknek megtartani függetlenségüket és életminőségüket azáltal, hogy megőrzi az olvasás, a vezetés és a szeretteik arcának meglátására való képességüket."

Az IZERVAY két globális, 3. fázisú klinikai vizsgálatban teljesítette az elsődleges célt, azaz a GA-elváltozások növekedési ütemének lassítását. A 448 résztvevővel végzett GATHER1 klinikai vizsgálatban az IZERVAY a kezelés 12 hónapja alatt 27,7 százalékkal lassította az elváltozások növekedését.

A 286 résztvevővel végzett GATHER2 klinikai vizsgálatban 14,3 százalékkal lassította a folyamatot, szintén egy év alatt. Mindkét vizsgálatban a betegeket randomizálták, hogy havonta 2 mg IZERVAY-t vagy látszatgyógyszert kapjanak.

A készítményt úgy tervezték, hogy a komplementrendszer részét képező C5 fehérje gátlásával fejtse ki hatását. A kutatók úgy vélik, hogy a

túlműködő komplementrendszer, a veleszületett immunrendszer része, az AMD kialakulásának egyik fő bűnös tényezője. Bár a komplementrendszer fontos szerepet játszik a vírusok, baktériumok és más kórokozók elleni küzdelemben, túlműködés esetén káros lehet.

Az Egyesült Államokban több mint 10 millió, világszerte pedig 150 millió embernek van AMD-je. A GA okozta látásvesztést a retina alatt felhalmozódó toxikus lerakódások, az úgynevezett drusenek okozzák. Az állapot a retina pigmenthámsejtjeinek (RPE) elvesztését okozhatja. Ezek alapvető támogatást nyújtanak a fotoreceptoroknak, a retina azon sejtjeinek, amelyek a fényt feldolgozzák, és így lehetővé teszik a látást. Az RPE-sejtek degenerációja végül a fotoreceptorok és a központi látás elvesztéséhez vezet. AMD-ben a makula, a retina központi régiója érintett leginkább.

Forrás: Fightingblindness.org, angol nyelvről fordította: Taskovics Adél

***

Életnagyságú dínók költöztek a KÖKI tetejére

Magyarország első, állandó dinoszaurusz-kiállítása és oktatóparkja nyílt meg szeptember elsején a KÖKI Bevásárlóközpont tetején.

Paleontológusok szakértői segítségével tervezett, életnagyságú dinoszauruszokkal találkozhatnak azok, akik szeptembertől ellátogatnak a DinoPark KÖKI Budapest szórakoztató parkba. Itt 25 helyszín és 80 dinoszaurusz-modell várja a vendégeket. A hatalmas, sokszor mozgó és hangokat kiadó dínók körül egy igazi őskori környezetet alakítottak ki.

Az élmények mellett többek között egy tanösvény, egy paleontológiai játszótér és egy, a Föld történetét bemutató múzeum gondoskodik a játékos tanulásról. Ennek eszközei az interaktív, élethű és mérethű replikák.

A Dino Parkban a legnagyobb a 26 méter hosszú Mamenchisaurus. Elkészítésén több hónapot dolgoztak a cseh Plzeň városában. A park összes modelljének gyártása egy évet vett igénybe. Itt készült a mozgó Triceratops dinoszaurusz ötödik, legújabb változata is, ami most a budapesti parkban látható. A dínók 25 kamionnal utaztak Budapestre, hogy egy igazi mezozoikumi környezetben fogadják a rajongókat.

Forrás: Turizmus.com

A titokzatos F4 objektum, atombunker Budapest belvárosa alatt

Az 1945 után elindított 3 éves terv sikerein felbuzdulva újabb nagyberuházásokat kívánt indítani az akkori vezetés. Kimondták: Budapesten föld alatti gyorsvasutat kell építeni.

A terv nem volt új, a 30-as években többször is megfogalmazódott. Korábban azonban soha nem volt rá elegendő pénz és más erőforrás. Tudni kell, hogy a metrók kialakításánál nem csak közlekedési szempontokat vettek figyelembe. Egyfajta óvóhelynek is tekintették őket. Voltak azonban az egyenlőknél egyenlőbbek, így kezdték el annak a bizonyos F4 objektumnak az építését is!

Mi köze ennek a metróhoz?

Vele egyidőben, mondhatni: ennek leple alatt kezdték létrehozni. Az itt használt eljárások is a metróépítésnél alkalmazottakkal voltak azonosak. A költségeket nem kímélve az F4 objektum mindenekelőtt „Sztálin legjobb magyar tanítványa” biztonságát célozta!

Akkoriban a legnagyobb titokban történt minden. Ma már lehetetlen kibogozni, hogy a metróra mennyit költöttek, és mennyibe volt a Rákosi biztonságát szolgáló objektum. Azt viszont tudjuk, hogy igen komoly figyelmet fordítottak a metró védelmi jellegére. Az Üzemgazdasági Tanács Titkárságának feljegyzése a budapesti metró tömegóvóhelyként való esetleges felhasználásáról ma már nyilvános anyag.

Az viszont ebből sem derül ki, hogy ténylegesen a tömeg-óvóhely, vagy kizárólag az F4 objektum biztonságát célozták az akkori vezetők...:

Az objektum egyébként 39 méter mélységben van. Hozzávetőlegesen a Kossuth tér és a Szabadság tér között helyezkedik el, elnyújtott H betű alakban. Közvetlenül kapcsolódik a Magyar Dolgozók Pártjának volt székházához, és 1973 óta a 2-es metróhoz. Az Országházhoz azonban nem.

A 2.200 ember befogadására alkalmas 3.500-3.800 négyzetméteres objektum építését 1952. május 1-én kezdték el.

A munkálatokhoz egyes források szerint rabokat vettek igénybe. Ennél valószínűbb, hogy olyanokat alkalmaztak, akiknek nem volt Budapesten helyismeretük, így azt hitték, hogy a 2-es metrót építik!

Forrás: Itthonrolhaza.hu

***

Ismét látható a 16 méteres, kövekből kirakott Szent Korona Sóskúton, a hegyoldalban

Húsz éve a település büszkesége a Kokas-hegy oldalában alkotott, sóskúti fehér mészkövekből kirakott Szent Korona-ábrázolás. A mű környezetét idén rendbe tették, így ismét csodálatos látványt nyújt a magasból is.

2003-ban Kurán Józsefné, a Jobb Sóskútért Közéleti Egyesület vezetője ötletéből született meg az első Szent Korona ábrázolás a füves domboldalban.

Az augusztus 20-i ünnepen túlmenően meg akarták mutatni: ha egy csapat rendelkezik kreativitással, jó ötlettel és lelkesedéssel, akkor minden anyagi forrás nélkül is képes látványosat és pozitívat alkotni.

A MŰ 18 MÉTER SZÉLES ÉS 16 MÉTER MAGAS LETT ÉS HELYI ÖSSZEFOGÁSBÓL JÖTT LÉTRE.

Az időjárás, a természeti körülmények, és a növényzet burjánzása nem kímélte. 2018-ban egy csapat kitisztította környezetét, összerakták, fehér mésszel lefújták, így ismét meséssé varázsolták a koronát.

Ahogy mondani szokás: az idő múlik feltartóztathatatlanul. A növényzet időközben újra birtokba vette, befedte a köveket.

A RENDBEHOZATALRA EZÜTTAL A SÓSKÚT SZÁRNYAI MOTOROSKLUB VÁLLALKOZOTT.

2023. augusztus 20-ával már húsz éve, hogy a Szent Korona nemcsak jelképesen, de fizikai valójával is Sóskút fölé magasodik. Vonalai néha fényesen, néha homályosabban ragyognak, de mindig vannak, akik újra fényessé teszik.

Forrás: Lelepo.hu

***

A legerősebb méregtelenítő, légtisztító szobanövények

Amellett, hogy megkötik a szén-dioxidot, és oxigént termelnek, jelentős mennyiségű benzolt, formaldehidet, illetve triklór-etilént tudnak kiszűrni a levegőből. Többségüknek természetes élőhelye a trópusi vagy szubtrópusi környezet. További előnyük, hogy kevés napfény mellett is jól fejlődnek, és leveleik képesek mesterséges fény hatására is fotoszintetizálni.

1. Borostyán (repkény) (Hederahelix)

Ha otthonod levegője kiszáradt és még be is pállott, akkor a borostyán (Hederahelix) lesz a jó megoldás a problémára!

Egy tanulmány szerint környezetében a levegő alapú humusznak 60%-át képes volt eltüntetni. Ehhez mindössze 6 órára volt szüksége.

Akiknek allergiájuk vagy asztmájuk van, adhatnának neki egy esélyt, hátha használ!

2. Zöldike (csokrosinda, Chlorophytumcomosum)

Dr. Wolverton ezt használta az 1985-ös tanulmánya során. Abban a szobában, ahol sok csüngő csokrosindát helyeztek el, a szénmonoxid és a nitrogén-dioxid tartalom 24 órán belül szinte nullára csökkent.

Takaros, csíklevelű kis dísznövény. Gyakran ajánlják kezdő kertészeknek, hiszen egyszerű a gondozása, és viszonylag igénytelen.

3. Hegyescsúcsú futóka, vagy Szobai futóka, Szcindapszusz (Epipremnumaureum)

A csaknem elpusztíthatatlanok táborát erősíti. Sok mindent kibír, emellett remekül tisztítja a szoba levegőjét. Az, hogy sok levelet hozzon, nélkülözhetetlen a levegőszűréshez. Ehhez hűvös, de világos helyen kell tartani és kis adagokban, óvatosan öntözni. A nyári időszakban érdemes vízzel permetezni.

4. Vitorlavirág (Spathiphyllum 'MaunaLoa')

Tökéletes levegőtisztító azoknak, akik nem értenek a kertészkedéshez. Sokszor még a bevásárlóközpontok tövében is megtalálhatjuk, mert nagyon egyszerűen szaporodik és alacsony az igénye.

5. Rákvirág (Aglaonemamodestum)

Gyönyörű, de igénytelen. Fényszegény környezetben is virul. Akár vízben is megél. Könnyen szaporítható. Benzolnyelő növény.

6. Anyósnyelv (Sansevieria)

Kiválóan megtisztítja a levegőt a méreganyagoktól. Boldogan növekszik olyan helyen is, ahol más növény tönkremenne, kipusztulna (mint például egy nagyon meleg ablakpárkányon). Nagyszerű fürdőszoba növénynek és sötét helyen is jól érzi magát.

Forrás: Egeszsegter.hu

KEDVENC RECEPTJEIM

Rovatunk következő receptje a lekváros linzer karika. Karácsonyi süteménynek is mondható, de az év bármely időszakában ízletes finomság lehet.

Hozzávalók:

- 60 dkg, avagy 30 evőkanál liszt, lehetőleg rétesliszt (cukorbetegeknek durumliszt, gluténérzékenyeknek számukra készített, speciális liszt);
- 25 dkg margarin;
- 5-6 evőkanál porcukor;
- 1 sütőpor;
- 1 kispohár tejföl;
- 2 tojás (az arra érzékenyeknek tojáspótló por);
- Sütésálló lekvár (sárgabarack vagy vegyes gyümölcs a legcélszerűbb erre a célra);

Elkészítése:

A száraz hozzávalókat összekeverjük. Ezt követően elmorzsoljuk benne a margarint. Ha ez megtörtént, belehelyezzük a tejfölt és a tojást, majd összedolgozzuk. Könnyű, gyúrható tésztát kapunk belőle.

Linzer szaggatóval érdemes kiszaggatni. Ha valakinek nincsen, egy jó nagy szájú pohár is megfelel.

A formákat kettesével készítjük el. Minden második karikának javasolt a közepét egy kupicás pohárral kiszaggatni.

A teli kört megkenjük híg házi lekvárral, esetleg tojással. Rátesszük a közepén kilyukasztott karikát, majd akkora darab sütésálló lekvárt helyezünk a kupicás pohárral kiszaggatott, üres részbe, amennyi belefér. Amikor ez megtörtént, a tetejét megkenjük felvert tojással és így helyezzük a tepsibe.

Előmelegített sütőben kell megsütni, 160-180 fokon.

Sülési ideje 10-15 perc, de javasolt 10 perc után megnézni.

Megjegyzés: a sütemény tojással való megkenése látássérülteként nem egyszerű feladat.

Felütjük a tojást egy jó nagy szájú pohárba. Villával alaposan felferjük. Tiszta kézzel belenyúlunk és annyival, amennyi a kezünkbe belefér, megkenjük a sütemény tetejét (ügyelve arra, hogy csak a tésztát kenjük meg, a közepét ne). Ehhez a művelethez használjuk az ujjainkat, mert a kenőtoll használata egy vak embernek gyakran nem megoldható.

A megmaradt sütésálló lekvárt bátran visszatehetjük a hűtőbe, ott felbontás után is sokáig eláll.

***

A HÓNAP VERSE

Heltai Jenő: Üzent az ősz

Üzent az ősz egy hervadt falevéllal,
Az ablakon bedobta tegnap éjjel.
Ó furcsa ákombákom!
Még meddig élem világom?

Kisasszony napján búcsúzik a fecske,
Elszállt a nyár és elszállt a szerencse.
Üres a fecskefészek
Már én sem fütyörészek.

Az ablakomban fázó, bús virágok,
A háztetőn a pék macskája nyávog,
Sarlója fénylik a holdnak,
Most mennek bálba a holtak.

Kinyílt az ajtó, de senki sem jött be.
Valaki némán meglapult mögötte.
Idebent csak a kétség.
Odakint a sötétség.

Üzent az ősz egy hervadt falevéllal,
Az ablakon bedobta éjjel.
Ó furcsa ákombákom!
Még meddig élem világom?

Siketvakok Országos Egyesülete
HungarianDeafblindAssociation

Székhely: 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 39.
Levelezési cím: 1089 Budapest, Korányi Sándor u. 30.
Telefon: 06-1/209-5829
E-mail: siketvak@siketvak.hu
Adószám: 18061031-1-42

Összeállította, szerkesztette: Taskovics Adél